

Балабан Олександр Олександрович,
слухач навчально-наукового інституту № 4
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: кандидат юридичних
наук, провідний науковий співробітник
відділу організації науково-дослідної роботи
Національної академії внутрішніх справ
Гелемей М. О.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В ОРГАНАХ СУДОВОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ

На сучасному етапі державотворення та формуванні правової політики держави важливим елементом є подолання корупції в судовій системі, оскільки корумпованість судової системи підриває верховенство права, вона ставить під сумнів рівність перед законом і право на справедливий судовий розгляд, підриває легітимність всіх органів державної влади. Досягнення успіху у цьому напрямку це передумова відновлення довіри громадськості до судової системи, забезпечення реалізації конституційних прав громадян [1, с. 1].

Для України проблеми попередження і протидії корупції в судових органах продовжує залишатися однією з найактуальніших. Об'єктивні фактори її розвитку свідчать, що корупція створює суттєву небезпеку для життєдіяльності суспільства, і на сьогодні масштаби її поширення становлять реальну загрозу національній безпеці. Тому завдання боротьби з корупцією розглядаються нині як загальнодержавні та пріоритетні.

На цей час боротьба з корупцією вже вийшла з формальних меж, стала предметом постійної уваги керівництва держави, громадських організацій. Цей процес відбувається в умовах підвищеної уваги до нього в засобах масової інформації та активізації громадської позиції українців. Основними передумовами корупції в судах є:

- 1) недосконалість законодавства, яке регулює питання судоустрою України, статусу суддів та судочинства;
- 2) значною мірою декларативна, а не фактична самостійність судів і незалежність суддів;

3) вплив на діяльність судової влади з боку суб'єктів політичної діяльності, виконавчої та законодавчої гілок влади;

4) непрозорість процедури добору кандидатів на суддівські посади;

5) складність процедури обрання суддів на посаду безстроково, заміщення вакантних посад у судах вищих ланок;

6) низький рівень заробітної плати суддів місцевих судів та працівників апаратів цих судів;

7) неналежний рівень матеріально-технічного та інформаційного забезпечення судів усіх рівнів;

8) неефективна система кваліфікаційної атестації суддів та їхньої відповідальності за правопорушення і порушення правил професійної етики;

9) наявність у голів судів та їхніх заступників повноважень, що уможливають їх втручання у розгляд суддею конкретних справ;

10) можливість не процесуального впливу на суддів місцевих судів з боку різних суб'єктів;

11) відсутність ефективної системи суддівської освіти і підвищення кваліфікації суддів та працівників апаратів судів;

12) загальний правовий нігілізм в українському суспільстві, недовіра населення до влади загалом і суду зокрема;

13) вади правової культури та низький професіоналізм залучених у сферу правосуддя представників юридичних професій. Головною метою державної політики у сфері боротьби з корупцією є створення дієвої системи запобігання і протидії проявам корупції, виявлення та подолання її соціальних передумов і наслідків, викриття корупційних діянь, обов'язкової відповідальності винних у їх вчиненні.

Корупція є однією з найбільших перешкод становлення громадянського суспільства і правової держави в Україні. Її поширення в судовій системі нівелює конституційні засади верховенства права і закону, унеможливорює гарантований Основним Законом України судовий захист основних прав і свобод людини і громадянина, несе пряму загрозу безпеці людини, суспільства і держави.

Корупція в судах призводить до руйнації всієї правової системи, породжує правовий нігілізм. Через корумпованість суддів у першу чергу страждають інтереси законності в державі. Але корупції в судовій системі сприяють у певній мірі і

представники інших юридичних професій. Зокрема, адвокати та інші практикуючі юристи, діяльність яких нерідко полягає у встановленні неформальних зв'язків із суддями та помічниками суддів з метою лобіювання потрібних судових рішень [2].

Список використаних джерел

1. Подолання корупції в судовій системі : метод. рек. /. – Одеса : Головне управління юстиції в Одеській області, 2014. – 11 с.
2. Хайнас Т.В. Попередження корупції в судовій системі / Т.В. Хайнас // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.svalyava-vlada.gov.ua/>